

II. a III. pilier za 1. štvrtrok 2023**II. pilier**

V II. pilieri bolo ku koncu marca podľa údajov Sociálnej poisťovne spolu **1 749 107 sporiteľov**, teda o 12 729 viac ako v decembri predchádzajúceho kalendárneho roka. Celkový prírastok počtu sporiteľov zaznamenali tri DSS, z toho najvýraznejší spoločnosť NN, d.s.s., a.s., ktorej za prvý kvartál roku 2023 pribudlo takmer 11 000 sporiteľov. Suma postúpených príspevkov na bežné účty nepriradených platieb jednotlivých DSS zo Sociálnej poisťovne dosiahla hodnotu takmer 300 mil. eur, čo je medziročne viac o cca 9 %. Medziročné navýšenie sumy postúpených príspevkov je spôsobené najmä prirodzeným rastom miest v národnom hospodárstve, vyšším počtom sporiteľov v II. pilieri, ale tiež rastom sadzieb povinných príspevkov, nakoľko začiatkom roka 2022 boli do II. piliera postupované príspevky za rok 2021, so sadzbou povinných príspevkov vo výške 5,25 % z vymeriavacieho základu. Celková hodnota majetku v správe DSS narástla od začiatku roka o takmer 570 mil. eur na úroveň približne **12,3 mld. eur**.

Tabuľka 1: Počet sporiteľov a čistá hodnota majetku v II. pilieri k 31.3.2023

DSS	Počet sporiteľov k 31.3.2023	Rozdiel marec 2023 – december 2022	Čistá hodnota majetku v eur	Rozdiel marec 2023 – december 2022
365.life	122 751	- 478	579 566 745	23 428 438
Allianz – Slovenská	471 674	- 5 105	3 506 134 278	97 927 257
NN	432 457	10 917	2 675 796 692	176 526 664
UNIQA	378 478	2 412	3 214 853 891	139 545 561
VÚB Generali	343 747	4 983	2 347 005 470	131 983 232
Spolu	1 749 107	12 729	12 323 357 076	569 411 152

Zdroj: Sociálna poisťovňa; ADSS

Priemerné zhodnotenie dlhopisových garantovaných dôchodkových fondov dosiahlo za 1. štvrtrok 2023 úroveň cca **1 %**. Výkonnosť dlhopisových garantovaných dôchodkových fondov sa tak po turbulentnom období stabilizovala. Upokojenie na dlhopisovom trhu bolo sprevádzané najmä pozitívnejším sentimentom v globálnej ekonomike v súvislosti so zmiernením energetickej krízy v Európe a obnovením dodávateľských reťazcov po odznení pandemických reštrikcií v Číne. Na výkonnosť dlhopisového trhu mali paradoxne pozitívny vplyv obavy z bankovej krízy, ktoré utlmili apetít hlavných svetových centrálnych bánk v súvislosti s rastom úrokových sadzieb, ktorý bol nakoniec miernejší, ako sa ešte na prelome rokov očakávalo. Najviac jastrabí postoj v prvom

štvrtroku zaujala ECB, ktorá napriek otrasom na bankovom trhu zvýšila v súvislosti s rastom jadrovej inflácie v eurozóne základnú úrokovú sadzbu dvakrát o 50 bázických bodov na úroveň 3,50 %.

Tabuľka 2: Zhodnotenie dlhopisových garantovaných dôchodkových fondov k 31.3.2023

DSS	Dôchodkový fond	Čistá hodnota majetku v eur	Od začiatku roka	Od vzniku p.a.
365.life	365.life dlhopisový garantovaný	420 542 959	1,6 %	1,8 %
Allianz - Slovenská	GARANT dlhopisový garantovaný	2 420 360 419	0,5 %	1,2 %
NN	SOLID - dlhopisový garantovaný	1 245 862 192	1,2 %	1,2 %
UNIQA	Dlhopisový garantovaný	1 755 984 983	0,4 %	1,2 %
VÚB Generali	KLASIK dlhopisový garantovaný	1 206 588 775	1,2 %	1,6 %

Zdroj: ADSS; NBS

Kladnú výkonnosť v 1. štvrtroku zaznamenali aj všetky negarantované dôchodkové fondy. Ich priemerná výkonnosť dosahuje od začiatku roka úroveň cca **4,5 %**. Priemerné zhodnotenie indexových negarantovaných dôchodkových fondov dosiahlo úroveň **5,6 %**, akciové negarantované dôchodkové fondy vzrástli v priemere o **4,1 %** a ostatné¹ negarantované dôchodkové fondy o **3,7 %**.

Výkonnosť dôchodkových fondov tak nasledovala vývoj na globálnych finančných trhoch, ktoré v 1. štvrtroku posilnili aj kvôli zníženiu obáv z nastupujúcej recesie na rozvinutých trhoch. Akciové trhy globálne rástli aj napriek kolapsu americkej Silicon Valley Bank, ktorý spôsobil zvýšenú volatilitu bankových titulov po celom svete.

Tabuľka 3: Zhodnotenie negarantovaných dôchodkových fondov k 31.3.2023

DSS	Dôchodkový fond	Čistá hodnota majetku v eur	Od začiatku roka	Od vzniku p.a.
365.life	365.life akciový negarantovaný	62 824 355	3,6 %	0,2 %
365.life	365.life indexový negarantovaný	96 199 431	6,2 %	7,4 %

¹ Dôchodkové fondy Harmónia zmiešaný negarantovaný d.f., Rešpekt – Akciový negarantovaný ESG d.f., SMART, zelený inovatívny negarantovaný d.f.

Allianz – Slovenská	PROGRES akciový negarantovaný	1 085 773 858	5,7 %	4,4 %
NN	Harmónia zmiešaný negarantovaný	86 017 941	2,8 %	2,1 %
NN	Dynamika akciový negarantovaný	303 902 027	3,8 %	2,8 %
NN	Rešpekt – Akciový negarantovaný ESG	183 442 854	5,1 %	5,9 %
NN	Index Global - indexový negarantovaný	856 571 679	5,5 %	9,1 %
UNIQA	Akciový negarantovaný	234 863 785	3,0 %	2,6 %
UNIQA	Indexový negarantovaný	1 224 005 124	5,2 %	9,4 %
VÚB Generali	SMART, zelený inovatívny negarantovaný	63 493 119	3,3 %	2,6 %
VÚB Generali	PROFIT akciový negarantovaný	159 134 469	4,7 %	3,6 %
VÚB Generali	INDEX indexový negarantovaný	917 789 107	5,6 %	9,1 %

Zdroj: ADSS; NBS

III. pilier

Počet účastníkov v III. pilieri stúpol k 31.3.2023 na úroveň **960 096**, čo je o 11 815 viac v porovnaní s koncom roka 2022. Aj počas 1. kvartálu 2023 pokračoval trend zvyšovania trhového podielu v prospech dvoch najväčších správcov (NN Tatry – Sympatia a DDS Tatra banky), ktorí na rozdiel od minoritnej konkurencie dokázali medziročne navýšiť počet účastníkov.

Suma zaplatených účastníckych príspevkov dosiahla v 1. štvrtroku sumu viac ako **43 mil. eur**, čo je medziročne viac ako cca 22 %. Suma zaplatených príspevkov zamestnávateľa bola takmer **56 mil. eur**, čo predstavuje medziročný nárast o cca 24 %. Spolu tak účastníci a zamestnávateľia zaplatili do III. piliera viac ako **99 mil. eur**, čo je medziročne viac o cca 23 %. Celková hodnota majetku v správe DDS narástla od začiatku roka o viac ako 138 mil. eur na úroveň približne 3 mld. eur.

Tabuľka 4: Počet účastníkov a čistá hodnota majetku v III. pilieri k 31.3.2023

DSS	Počet účastníkov k 31.3.2023	Rozdiel marec 2023 – december 2022	Čistá hodnota majetku v eur	Rozdiel marec 2023 – december 2022
DDS Tatra banky	288 779	5 656	998 165 788	33 567 950
NN Tatry – Sympatia	411 378	7 375	1 179 296 530	66 097 344
Stabilita	127 597	- 73	422 090 954	17 551 371
UNIQA	132 342	- 1 143	466 466 632	21 311 354
Spolu	960 096	11 815	3 066 019 904	138 528 019

Zdroj: ADDS; NBS

Priemerné zhodnotenie príspevkových doplnkových dôchodkových fondov dosiahlo od začiatku roka úroveň cca **3,1 %**. Spomedzi spravovaných doplnkových dôchodkových fondov doručili účastníkom najvyššie zhodnotenie fondy s pasívnou správou, ktoré stúpili od začiatku roka priemerne o **5,9 %**. Stabilizáciu výkonnosti po sérii prepádov zaznamenali aj výplatné doplnkové dôchodkové fondy, ktorých hodnota za prvé tri mesiace roka 2023 stúpila o cca **1 %**.

Tabuľka 5: Zhodnotenie doplnkových dôchodkových fondov k 31.3.2022

DDS	Dôchodkový fond	Čistá hodnota majetku v eur	Od začiatku roka	Od vzniku p.a.
Príspevkové doplnkové dôchodkové fondy				
DDS Tatra banky	Comfort life 2040, príspevkový	319 010 727	2,2 %	1,6 %
DDS Tatra banky	Comfort life 2030, príspevkový	405 068 750	0,9 %	1,2 %
DDS Tatra banky	Comfort life 2060, príspevkový	24 582 658	3,0 %	3,1 %
DDS Tatra banky	Comfort life 2050, príspevkový	137 659 313	2,5 %	3,3 %
DDS Tatra banky	Comfort life 2020, príspevkový	73 427 518	0,8 %	0,2 %

NN Tatra – Sympatia	Konzervatívny príspevkový	149 034 674	2,3 %	0,4 %
NN Tatra – Sympatia	Rastový príspevkový	199 953 990	4,6 %	3,1 %
NN Tatra – Sympatia	Vyvážený príspevkový	623 580 797	3,3 %	0,9 %
NN Tatra – Sympatia	Indexový príspevkový	166 276 182	6,9 %	4,6 %
Stabilita	Stabilita konzervatívny príspevkový ²	218 339	-0,3 %	-0,8 %
Stabilita	Stabilita príspevkový	327 631 581	3,0 %	1,3 %
Stabilita	Stabilita akciový príspevkový	50 920 157	4,4 %	2,9 %
Stabilita	Stabilita indexový príspevkový	12 373 055	5,8 %	6,8 %
UNIQA	Príspevkový	236 651 094	2,0 %	1,4 %
UNIQA	Globálny akciový	143 631 320	2,9 %	3,9 %
UNIQA	Indexový globálny	72 427 658	5,0 %	7,3 %

Výplatné doplnkové dôchodkové fondy

DDS Tatra banky	Dôchodkový výplatný	38 416 822	0,5 %	0,2 %
NN Tatra – Sympatia	Dôchodkový výplatný	40 450 886	1,1 %	0,2 %
Stabilita	Stabilita výplatný	30 947 822	1,6 %	0,6 %
UNIQA	Výplatný	13 756 560	0,8 %	-0,6 %

Zdroj: ADDS, NBS

² Fond vznikol 19.12.2022.

Tabuľka 6: Porovnanie zhodnotenia v II. a III. pilier s akciovým a dlhopisovým benchmarkom k 31.3.2023

Investičná možnosť	Od začiatku roka
Dlhopisové garantované dôchodkové fondy - II. pilier	1,0 %
Negarantované dôchodkové fondy – II. pilier	4,5 %
Príspevkové doplnkové dôchodkové fondy – III. pilier	3,1 %
Výpltné doplnkové dôchodkové fondy – III. pilier	1,0 %
MSCI World (EUR)	5,8 %
Bloomberg Euro Aggregate Bond	2,1 %

Zdroj: ADDS, ADSS, Bloomberg, MSCI

Box 1 : Výsledok hospodárenia DSS a DDS v roku 2022

Koncom marca zverejnili jednotlivé DSS a DDS výročné správy, vrátane účtovných závierok za rok 2022. Zo zverejnených výsledkov je zrejmý signifikantný medziročný pokles výnosov a zároveň aj ziskovosti oboch sektorov. Z dlhodobého pohľadu sú však uvedené výsledky stále nadpriemerné, nakoľko DSS dosiahli piate najvyššie výnosy v 18 ročnej histórii II. piliera a výnosy DDS boli taktiež nadpriemerné v porovnaní s výsledkami za posledných 11 rokov.

Tabuľka 7: Vybrané finančné ukazovatele DSS za rok 2022 (v tis. eur)

	Allianz	UNIQA	NN	365.life	VÚB Generali	Spolu
Výnos z odplaty za správu	10 256	9 186	5 542	1 672	6 546	33 202
Výnos z odplaty za vedenie ODÚ	3 302	2 685	2 533	604	2 156	11 280
Výnos z odplaty za zhodnotenie	440	317	210	21	286	1 274
Spolu výnos z odplát	13 998	12 188	8 285	2 297	8 988	45 756
Zisk/strata pred zdanením	8 278	5 280	2 666	511	6 051	22 786
Zisk/strata po zdanení	6 514	4 132	2 094	400	4 770	17 910
Daň	1 764	1 079	572	111	1 281	4 807
TER	0,41 %	0,40 %	0,34 %	0,41 %	0,41 %	0,39 %

Zdroj: Výročné správy DSS

Z pohľadu hospodárskych výsledkov DSS je v medziročnom porovnaní citeľný najmä pokles výnosov z odplaty za zhodnotenie majetku v dôchodkovom fonde, ktoré sa prepadli z úrovne viac ako 86 mil. eur v roku 2021 na úroveň cca 1,3 mil. eur v roku 2022. Očakávaný výsledok bol spôsobený najmä prepadosm zhodnotenia spravovaných dôchodkových fondov, ktorý bol v roku 2021 vôbec najvyšší v histórii II. piliera. Ostatné druhy odplát sa vyvíjali v roku 2022 stabilnejšie, výnos z odplaty za správu dôchodkového fondu medziročne stagnoval na úrovni cca 33 mil. eur, odplata za vedenie osobného dôchodkového účtu narástla najmä v dôsledku zvýšenia sadzby povinných príspevkov medziročne o viac ako 15 %, na úroveň cca 11 mil. eur. Ukazovateľ celkových nákladov (ďalej len „TER“), ktorý porovnáva výnosy a priemerný spravovaný majetok dosiahol úroveň 0,39 %. V roku 2023 tak môžeme očakávať zlepšenie vykazovaných hospodárskych ukazovateľov DSS v dôsledku zvýšenia odplaty za správu majetku v dôchodkovom fonde na úroveň 0,45 %, aj napriek zrušeniu odplaty za vedenie účtu a odplaty za zhodnotenie.

Tabuľka 8: Vybrané finančné ukazovatele DDS za rok 2022 (v tis. eur)

	DDS Tatra banky	UNIQA	NN Tatry - Sympatia	Stabilita	Spolu
Výnos z odplaty za správu	10 605	5 212	11 522	4 677	32 016
Výnos z odplaty za zhodnotenie	0	8	0	20	28
Výnos z odplaty za prestup	223	0	308	83	614
Spolu výnos z odplát	10 828	5 220	11 830	4 780	32 658
Zisk/strata pred zdanením	1 009	1 359	3 894	662	6 924
Zisk/strata po zdanení	790	280	2 982	493	4 545
Daň	219	1 045	912	170	2 346
TER	1,12 %	1,17 %	1,06 %	1,18 %	1,11 %

Zdroj: Výročné správy DDS

Pri pohľade na hospodárske výsledky DDS je možné konštatovať identické trendy ako v prípade II. piliera. Medziročne došlo k významnému poklesu výnosov z odplaty za zhodnotenie, ktoré dosiahli v roku 2021 úroveň takmer 16 mil. eur, v porovnaní s rokom 2022, kedy bol trhový výnos z uvedenej odplaty zanedbateľných 28 tis. eur. Výnos z odplaty za správu doplnkového dôchodkového fondu medziročne stúpol o cca 2 %. K miernemu navýšeniu došlo aj v prípade odplaty za prestup účastníka do inej doplnkovej dôchodkovej spoločnosti, jej vplyv na celkové hospodárenie DDS je však zanedbateľný. Ukazovateľ celkových nákladov presahoval úroveň 1,1 % a bol tak asi 2,8 násobný v porovnaní s II. pilierom, čo súvisí s výrazne vyššou úrovňou odplát v III. pilieri v porovnaní s II. pilierom.

Box 2 : Vplyv predvolenej investičnej stratégie na zhodnotenie v systéme prémiového dôchodku vo Švédsku

Švédska dôchodková agentúra vydala pravidelnú výročnú správu o výsledkoch fondov prémiového dôchodku (1 bis systém³) z pohľadu predvoleného investičného správcu AP7 za rok 2022. Správa sa okrem podrobného rozboru kľúčových aspektov ovplyvňujúcich dôchodkové sporenie v uplynulom roku venuje aj porovnaniu výsledkov sporiteľov, ktorí zotrvali v predvolenej investičnej stratégii v porovnaní s priemernými výsledkami sporiteľov, ktorí si zvolili vlastnú investičnú stratégiu v rámci systému prémiového dôchodku. Z údajov vyplýva, že približne dve tretiny (60,4 %) sporiteľov zostávajú v predvolenej investičnej stratégii, zatiaľ čo zvyšok sporiteľov (39,6 %) si vyberá svoj vlastný prémiový dôchodkový fond. Zaujímavé je však porovnanie priemerného ročného výnosu týchto dvoch skupín sporiteľov. Výnos sporiteľa v predvolenej investičnej stratégii dosahuje dlhodobo priemernú úroveň 7,4 % p. a., v porovnaní s výnosom 3,3 % p. a. sporiteľov s vlastným investičným rozhodnutím. Výhodnosť vlastnej investičnej stratégie sa neprejavuje ani v období poklesov na finančných trhoch, čo dokumentujú výsledky za rok 2022, kedy sporitelia v predvolenej investičnej stratégii priemerne stratili -9,1 %, kým priemerná strata ostatných sporiteľov bola na úrovni -11,7 % (celý report aj v angličtine je dostupný na <https://www.ap7.se/app/uploads/2023/04/ap7-annual-and-sustainability-report-2022.pdf>).

³ Suma vypočítaná z 2,5 % vymeriavacieho základu je použitá ako príspevok v systéme prémiového dôchodku. Účasť na systéme prémiového dôchodku je povinná bez možnosti výstupu zo systému. Svojou povahou je tak systém prémiového dôchodku porovnateľný s II. pilierom na Slovensku, ktorý je tiež 1bis systémom (je financovaný priamo z časti povinných odvodov na starobné dôchodkové poistenie).